

PROGRAMMA

ALGEMENE INFO

SYMPOSIUM DE AMSTERDAMSE SCHOOL

Dagvoorzitter: Frits Boer

- 08.30 Inschrijving, ontvangst en koffie
- 09.30 **Frits Boer**
Opening
- 09.45 **Jaap Koolhaas**
De mens in het dier: biologie van agressie
- 10.25 **Bram Orobio de Castro**
Woede, Wraak & Leedvermaak. Over de ontwikkeling van agressieve gedragspatronen bij kinderen en jongeren.
- 11.05 Koffiepauze
- 11.35 **Arne Popma**
Agressie bij kinderen en jeugdigen; een neurobiologisch perspectief
- 12.15 **Robbert Jan Verkes**
Het agressieve brein: diagnostiek en behandeling
- 12.55 Lunchpauze deelnemers restaurant Noord
- 14.15 **Justine van Lawick**
Een relationele visie op familiaal huiselijk geweld (FHG)
- 14.55 **Henk Nijman**
Oorzaken en preventie van agressie onder opgenomen psychiatrische patiënten
- 15.35 Theepauze
- 15.55 **Tom Dishion**
A dynamic peer cascade model for adolescent violence: implications for ecologically informed prevention strategies".
- 16.35 **Frits Boer**
Conclusies en afsluiting
- 17.05 Borrel



Congrescommissie

Dr. Ramon Lindauer.
Prof.dr. Frits Boer
Prof.dr. Wim van den Brink
Mw Bep de Lange-van Hemert
Dr. Robbert-Jan Verkes
Prof.dr. Bram Orobio de Castro

Congresorganisatie - AMC Congresorganisatie

Postbus 23213, 1100 DS Amsterdam
Tel. 020-566 85 85, e-mail: amsterdamseschool@amc.nl

Registratie – De kosten voor dit symposium bedragen € 250,- (bij registratie vóór 1 december 2010: € 200,-) inclusief koffie/ thee, lunch en borrel. Inschrijving a.u.b. via de website **www.amcpsychiatrie.nl/amsterdamseschool**

Bij annulering vóór 1 december 2010 wordt het inschrijfgeld, onder aftrek van € 35,- administratiekosten, gerestitueerd.
Na deze datum vindt geen restitutie meer plaats.

Accreditatie

Voor dit symposium is accreditatie aangevraagd bij:

- psychiaters – Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie (NVvP)
- eerstelijnspsychologen – Nederlands Instituut van Psychologen (NIP)
- klinisch psychologen – Federatie van Gezondheidszorgpsychologen (FGzP)

Adres – Academisch Medisch Centrum

Meibergdreef 9, 1105 AZ Amsterdam Zuidoost
Collegezaal 1

ontwerp: de Brigade (Wielke Lute)

GEVAARLIJKE GEESTEN

AGRESSIE BIJ KINDEREN,
VOLWASSENEN EN OUDEREN

Elk jaar in de maand januari of februari organiseren AMC Psychiatrie en de afdeling kinder- en jeugdpsychiatrie van het AMC (onderdeel van de Bascule) een symposium over een bepaald gebied van psychische stoornissen.

Terwijl het thema per jaar verschilt, is er een vast stramien. Het thema wordt altijd behandeld in het perspectief van de levensloop. De inleiders zijn expert, en kunnen zowel uit Nederland als het buitenland afkomstig zijn. De voordrachten zullen wetenschappelijk geïnspireerd zijn, maar altijd klinisch relevant.

Dit symposium is bedoeld voor psychiaters, kinder- en jeugdpsychiaters, neurologen, gedragswetenschappers, verpleegkundigen en anderen die bij de zorg voor mensen met psychische stoornissen betrokken zijn.

Het jaarlijks symposium is genoemd: De Amsterdamse School.

De Amsterdamse School

Vroeg in de 20ste eeuw zorgden architecten als De Klerk, Wijdeveld en Kramer voor een artistieke explosie. Hun stijl van bouwen, waarin ambachtelijkheid, beeldende en decoratieve kunsten zijn geïntegreerd om samen het beeld van een betere samenleving te zijn, is bekend geworden als De Amsterdamse School.

AMC Psychiatrie en de afdeling kinder- en jeugdpsychiatrie van het AMC (onderdeel van de Bascule) herkennen zich in de ambitie van deze beweging: professionaliteit met een besef van sociale verantwoordelijkheid. Daarom draagt hun jaarlijks symposium deze naam.

Agressie is een normale en nuttige emotie die dieren en mensen helpt zich te handhaven onder bedreigende omstandigheden. Toch heeft de term een negatieve klank. In het spraakgebruik staat agressie gelijk aan de voor anderen gevaarlijke uitingen ervan. Gevaar ontstaat wanneer iemand onvoldoende in staat is zijn agressie te reguleren en constructief in te zetten. Psychische stoornissen gaan nogal eens gepaard met zulke regulatieproblemen. Er is dan sprake van een gevaarlijke geest met potentieel gevaar voor de persoon en zijn/haar omgeving.

De zevende editie van de Amsterdamse School is gewijd aan agressie. Zoals gebruikelijk wordt dit fenomeen onderzocht vanuit een levensloopperspectief, met zowel bijdragen vanuit fundamentele wetenschap als de klinische praktijk. De emotie agressie en de regulering ervan deelt de mens tot op grote hoogte met andere dieren. Dieronderzoek heeft daarom veel te bieden in het begrijpen van normale en verstoorde agressie. Het is verheugend dat dit symposium wordt geopend door een van Nederlands meest vooraanstaande ethologen (*Jaap Koolhaas*). Vervolgens wordt de ontwikkeling van agressie en agressieregulatie benaderd vanuit de ontwikkelingspsychopathologie (*Bram Orobio de Castro*), waarbij ook zal worden ingegaan op de implicaties van deze kennis voor preventie. Er is inmiddels ook het nodige bekend over de neurobiologie van normale en verstoorde agressie, mede dankzij onderzoek bij overmatig agressieve jongeren (*Arne Popma*). Na de bespreking hiervan wordt stilgestaan bij de mogelijkheden om op neurobiologisch niveau te interveniëren bij overmatige agressie, waarbij niet alleen aan medicatie maar ook aan bepaalde vormen van neuromodulatie moet worden gedacht (*Robbert-Jan Verkes*). Agressie wordt doorgaans geassocieerd met een boze buitenwereld, waartegenover het eigen huis staat als veilige haven. Helaas doet zich juist binnenshuis soms heftig geweld voor en daarom zal ook bij deze vorm van agressie worden stilgestaan (*Justine van Lawick*). Getrouw aan het levensloopperspectief van de Amsterdamse School wordt ook aandacht besteed aan manifestaties van agressie bij ouderen (*Henk Nijman*). Het symposium wordt besloten met de bespreking van de preventieve en therapeutische psychologische methoden die beschikbaar zijn voor overmatige agressie. Dit zal gebeuren door de expert bij uitstek (*Tom Dishion uit de VS*), die ongetwijfeld zal laten zien hoe essentieel een gezinsgerichte benadering hierbij is.

GEVAARLIJKE GEESTEN

AGRESSIE BIJ KINDEREN,
VOLWASSENEN EN OUDEREN

Lijst van sprekers:

Prof.dr. Frits Boer
(dagvoorzitter)

em. Hoogleraar Kinder- en
Jeugdpsychiatrie AMC

Prof.dr. Bram Orobio de Castro

Hoogleraar Experimentele
Ontwikkelingspsychopathologie
Universiteit Utrecht

Dr. Arne Popma

Kinder- en jeugdpsychiater i.o en senior
onderzoeker De Bascule en afdeling
Kinder- en Jeugdpsychiatrie VUmc

Dr. Robbert-Jan Verkes

Psychiater - klinisch farmacoloog,
UHD afdeling Psychiatrie, UMC St
Radboud Nijmegen en Medisch
Directeur Pompestichting, Nijmegen.

Prof. dr. Jaap Koolhaas

Hoogleraar Gedragsfysiologie
Rijksuniversiteit Groningen

Justine van Lawick

Klinisch Psycholoog /
Psychotherapeut
Lorentzhuys, Centrum voor
Systeemtherapie, Opleiding en
Consultatie, Haarlem

Prof. dr. Henk Nijman

bijzonder hoogleraar forensische
psychologie, Radboud Universiteit,
Nijmegen & hoofdonderzoeker divisie
Aventurijn van Altrecht GGZ, Den Dolder

Thomas J. Dishion Ph.D.

Professor, Psychology and School
Psychology Director of Research
Child and Family Center
University of Oregon, USA

JAARLIJKS SYMPOSIUM DE AMSTERDAMSE SCHOOL